

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۵ / ۱۱ / ۱۰

یونس نگاه

شاخه‌بری فارسی افغانستان به سود فارسی ایران درست نیست

چسبیدن به این که اصل فارسی همان فارسی ایران است و هرچه ما در افغانستان بر فارسی افزودیم یا از گذشته حفظ کرده‌ایم فرع یا گمراهی‌ست، و باید به سود فارسی ایران حذف شوند نه درست است و نه عملی. گروهی از سوادداران و سیاست‌پیشه‌گان افغانستان تصور می‌کنند وقتی پوهنتون را دانشگاه بگویی، مکتب را مدرسه، صنف را کلاس، و گیلان را فنجان و کاکا را عمو و ماما را دایی، فارسی‌تر می‌شود. اگر از سیاست‌بازی بگذریم، همان قدری که مرسی در تهران زبیده است، تشکر در کابل زیباست. همان قدری که کلمات وارداتی ستکان و فنجان در تهران فارسی‌شده و درست است، پیاله و گیلان ما نیز فارسی و درست است. همان قدری که اسفند و بهمن ایران فارسی است، دلو و حوت ما نیز فارسی است. دگروال و دگرمن و تفنگچه و چین ما از سرستوان و سرهنگ و شش‌لول و شل ایران کم ندارند. جایی آنان از ریشه‌های فارسی اصطلاحات اداری تازه ساخته‌اند و جایی ما اصطلاحات سچه فارسی قدیم را حفظ کرده‌ایم. جایی آنان از فرانسوی و اسپانوی و ترکی و روسی قرض گرفته‌اند و جایی ما از انگلیسی و اردو و پشتو و روسی و ترکی وام گرفته‌ایم. نویسندگان و محققان ایران البته بسیار بیشتر از ما تولید و ترجمه کرده‌اند. سهم آنان در غنای این میراث/سرمایه مشترک از این جهت بسیار بیشتر از ماست و باید قدران‌شان باشیم. کار و تلاش آنان برای جمع کلانی از ما نیز چشم و دل روشنی نسبی آورده است. گروهی از ما سواد و آشنایی خود با جهان امروز را مدیون نویسندگان، محققان و مترجمان ایران‌ایم. با این حال ما چون دو شاخه کنار هم زیبایم. اگر در افغانستان کارهای ناکرده زیاد داریم، باید بکوشیم در آینده جبران کنیم. کوچیدن به سایه ایران راه نجات نیست. تاریخ و جغرافیا ما را دو یا چند شاخه ساخته است و لازم نیست برای فارسی‌وان بودن شاخه‌بری کنیم.

آرشیف: نویسنده در پورتال افغان جرمن آنلاين

د پانو شمیره: له 1 تر 1

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولئ